

PLA DE VIABILITAT ECONÒMICA 2012-2014

Claustre Universitari

Document informatiu corresponent al Punt 3 de l'ordre del dia

DOCUMENT CU 2/11 2011

Gabinet del Rector

16 de novembre de 2011

CLAUSTRE UNIVERSITARI EXTRAORDINARI

16 de novembre de 2011

Pla de viabilitat econòmica 2012-2014

Marc general

Com és ben conegut, el finançament de les universitats públiques està constituït per les transferències genèriques de la Generalitat de Catalunya, les taxes i matrícules, i els ingressos específics (finalistes), ja siguin de les Administracions, de les convocatòries competitives o dels convenis amb les empreses. Per tant, de tots aquests ingressos, únicament són de lliure disposició de la universitat les taxes i matrícules (de l'ordre de 29 M€) i les transferències genèriques.

Analitzant els pressupostos dels darrers anys, veiem que la quantitat que rebia la UPC en concepte de finançament genèric era pràcticament igual, o inclús inferior, a les despeses de personal. Per tant, una reducció de 37,8 M€ com la que la Generalitat planteja és materialment inassumible, ja que equivaldria a dedicar la totalitat dels ingressos de lliure disposició al Capítol I, i no quedaria res per fer front a les despeses de funcionament.

És per això que el Consell de Direcció va anunciar públicament que seria impossible assumir aquesta reducció, i va plantejar com alternativa per a l'any 2011 intentar disminuir despeses per valor d'uns 15 M€ i augmentar el dèficit acumulat per l'import restant.

Cal tenir en compte que durant la segona meitat de l'any 2010 ja havíem reduït la despesa en 14 M€. En segon lloc, hem de ser molt conscients que un objectiu no negligible és que les retallades incideixin el mínim possible en les activitats fonamentals de la universitat, que són la docència i la recerca.

La viabilitat del plaVE depèn en gran mesura de la nostra capacitat d'optimitzar els recursos humans a nivell de PDI i PAS. Pel que fa al PDI, ja s'ha fet un primer esforç important en planificar l'activitat docent del curs 2011/12 no substituint totes les jubilacions, reduint el professorat associat i augmentant l'activitat docent d'alguns professors.

Quant al PAS, les mesures immediates han estat no renovar els reforços que no foren absolutament necessaris, no substituir automàticament les baixes de maternitat, i reforçar els GEOS per atendre les necessitats immediates. Això no obstant, aquestes mesures resulten totalment insuficients.

L'altre marge de maniobra és prescindir d'alguns contractes temporals i interins, però és evident que aquesta mesura no es pot aplicar indiscriminadament i sense tenir molt present la distribució no uniforme tant de contractats com d'interins en

els diferents serveis i unitats bàsiques. Aquesta tasca, doncs, no es pot abordar d'avui per demà.

Potser d'altres organitzacions poden reduir les despeses reduint la seva activitat. Això no és possible a la Universitat: la docència no es pot reduir; ans al contrari, en els últims anys s'ha incrementat com a conseqüència de la integració en l'EEES, i s'ha fet sense recursos suplementaris.

Tampoc no és possible arribar a un pacte de reducció dels acomiadaments a base de reduir un tant per cent del sou, ja que aquest ve fixat pel Govern. Únicament es pot incidir en aquelles partides que, indirectament, es poden considerar "sobresous" (tickets menjador, ajuts de matrícula, plans de pensions...).

Per últim, queda com element important l'increment d'ingressos per l'augment d'activitats que puguin aportar un finançament addicional.

Fer més amb menys sona molt bé, però no deixa de tenir un alt grau d'utopia. El que sí es pot abordar és la possibilitat d'intensificar un tipus d'activitat a costa d'una altra menys rendible. Podem incrementar, per exemple, aquelles activitats de formació continua i semipresencial que tinguin una demanda real que ens permeti ofertar-la a preu de cost. Sens dubte, però, aquesta intensificació aniria en detriment de l'altra activitat fonamental, que és la recerca.

A mig i a llarg termini, també podem plantejar-nos d'altres mesures, com l'optimització del mapa de titulacions. Però una acció com aquesta s'ha d'endegar sota el lideratge de la Generalitat.

Des del punt de vista de la gestió, hem de mirar de reduir la burocràcia i potenciar encara més l'e-administració.

Objectius globals

- ✓ Reduir les despeses.
- ✓ Incrementar els ingressos.
- ✓ Intentar que les retallades afectin mínimament la qualitat de les activitats principals de la UPC, és a dir, la docència i la recerca.
- ✓ Vetllar perquè les mesures que es prenguin ens portin cap a una major eficiència quan la situació econòmica millori.
- ✓ Aprofitar per fer l'anàlisi dels costos de les nostres activitats (comptabilitat analítica). Conèixer la realitat dels costos de les nostres activitats és una condició sine-qua-non per anar millorant la distribució interna de recursos per tal que aquesta sigui més justa i equitativa, i no es basi únicament en petits increments a partir d'una situació històrica.

- ✓ Implicar tota la comunitat en la cultura de l'esforç que necessàriament hem de fer. (Ha de quedar molt clar que les retallades ens afectaran a tots a nivell personal, i a totes les unitats i serveis des del punt de vista col·lectiu, en major o menor grau).

Grans línies per a la gestió econòmica del Pla

- ✓ Establir mesures internes perquè les activitats principals de la UPC –docència i recerca- es vegin mínimament afectades i mantinguin el seu nivell de qualitat.
- ✓ Reduir o tancar aquells projectes que no siguin fonamentals i/o que no siguin molt difícils de reprendre més endavant.
- ✓ Ajustar les despeses per adaptar-nos a la situació produïda pel nou marc restrictiu de finançament.
- ✓ Gestionar acuradament els recursos que es destinen a cada finalitat
- ✓ Augmentar l'autonomia econòmica per poder millorar la gestió. (Cal reduir els riscos de desequilibri financer que provoca l'actual grau de dependència respecte un finançament públic no estable).
- ✓ Garantir la tresoreria de la universitat per evitar retards o impossibilitat de complir amb les obligacions de pagament.
- ✓ Aconseguir que la Generalitat tingui en compte l'increment de despesa que genera el creixement vegetatiu de la plantilla.
- ✓ Aconseguir un major reconeixement de la contribució de la UPC a l'equilibri territorial, a través dels diferents campus.
- ✓ Aconseguir uns majors ingressos com a reconeixement de la tasca desenvolupada per la UPC en recerca, valorització del coneixement, i la seva repercusió en el teixit productiu del país.
- ✓ Estabilitzar el dèficit acumulat a 100 M€
- ✓ Complir amb altres objectius econòmics específics marcats per la Generalitat.
- ✓ Promoure un debat intern sobre el futur de la UPC i establir un pla que permeti afrontar-lo.

Calendari

El Pla de Viabilitat es presentarà a la Generalitat abans de finalitzar l'any, seguint el calendari aprovat al Consell de Govern del mes d'octubre.

Metodologia

L'excepcionalitat de la situació econòmica porta a la necessitat d'assolir un elevat grau d'implicació per part de tota la comunitat universitària.

Per aquest motiu, la UPC ha endegat un procés participatiu de reflexió, debat i presa de decisions, per tal que el canvi pugui ser assumit per tothom –PDI, PAS i estudiantat-, que són els actors que l'han de fer possible.

S'han realitzat sessions informatives i de debat als diferents òrgans de govern, consultius, i de representació sindical.

S'ha posat en funcionament una intranet informativa en la qual s'han anat desant els principals documents relacionats amb l'actual situació econòmica de la UPC (**annex**).

Se n'ha fet difusió a través de l'*e-informacions*.

S'ha enviat una circular a tots els membres de la comunitat, convidant-los a fer propostes de mesures concretes, a afegir a aquelles altres ja elaborades pel Consell de Direcció.

Per tal d'agrupar les diferents mesures, i poder organitzar-ne adequadament l'anàlisi i valoració, s'han constituït quatre àmbits temàtics: Docència i Estudiantat, Recerca, Infraestructures, i Gestió i Serveis a la Comunitat.

Cada un dels àmbits s'estructura en diferents comissions de treball, que compten amb la participació de membres del Consell de Direcció, de l'equip de Gerència i del Consell de Govern.

L'anàlisi de cada mesura es fa des de tres punts de vista: l'impacte econòmic, la repercussió de la mesura a la comunitat, i la complexitat de la implementació. Cada un d'aquests aspectes es valora quantitativament i qualitativament.

La Comissió Permanent del Consell de Govern és l'òrgan designat per fer un seguiment de les diferents fases d'execució del Pla.

Annex

Intranet informativa sobre la situació econòmica

Els documents penjats fins aquest moment (que es poden consultar per ampliar la informació continguda en el present informe) són els següents:

- 14/10/11: *Reunió de la Gerència amb la JPAS-F i el CEPAS-L.*
- 07/10/11: *El Consell de Govern aprova noves mesures d'estalvi i contenció a Implementar durant l'exercici 2011.*
- 21/09/11: *Carta del rector en relació a les notícies publicades avui.*
- 15/09/11: *En procés d'elaboració el Pla de Viabilitat Econòmica UPC 2011-2014.*
- 13/09/11: *La Fundació Politècnica de Catalunya té uns comptes equilibrats i un Endeutament zero.*
- 29/07/11: *Informació sobre el número de treballadors que en qualitat de reforços o substitucions han deixat de prestar serveis a la universitat.*
- 27/07/11: *El Consell de Govern aprova les actuacions d'estalvi en l'execució del pressupost 2011.*
- 30/06/11: *Reduir la factura energètica.*
- 28/06/11: *La UPC no podrà assumir la disminució de la transferència corrent.*
- 17/06/11: *La situació econòmica de la UPC.*
- 17/06/11: *Carta oberta del rector de la UPC.*
- 16/05/11: *Comunicat informatiu sobre la carpeta i l'agenda UPC.*